

Procedura przeprowadzania obserwacji zajęć w Szkole Podstawowej nr 6 im. T. Kościuszki w Wejherowie

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1658) z późniejszymi zmianami.

I. Cele

1. Obserwacja zajęć, jest jedną z form nadzoru pedagogicznego i ma na celu:
 - a) kontrolę przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły,
 - b) wspomaganie nauczycieli w realizacji ich zadań przez diagnozę pracy szkoły, planowanie działań rozwojowych oraz monitorowanie pracy szkoły.
2. Obserwacja służy pomocą przy dokonaniu oceny dorobku zawodowego, a także wspomaga nauczyciela oraz inspirowanie go do podejmowania innowacji pedagogicznych.

II. Rodzaje obserwacji

1. Kontrolno-oceniająca – skierowana do wszystkich nauczycieli; przedmiotem obserwacji jest praca nauczyciela we wszystkich jej aspektach,
2. Doradczo-doskonaląca - skierowana głównie do nauczycieli z niedużym stażem pracy; przedmiotem obserwacji jest pomoc nauczycielowi w określaniu kierunków dalszego rozwoju i samodoskonalenia,
3. Diagnozująca – skierowana do wszystkich nauczycieli; przedmiotem obserwacji jest ocena poziomu umiejętności ucznia,
4. Zajęć innych niż lekcje wg harmonogramu imprez i uroczystości oraz na zaproszenia nauczycieli lub zgodnie z harmonogramem obserwacji,
5. Kontrole bieżące: dyżury, dokumentacja pracy nauczyciela, dokumentacja osiągnięć edukacyjnych uczniów, plany pracy, itp.

III. Zasięg obserwacji

1. Wszystkie elementy pracy i życia szkoły, proces lekcyjny, pozalekcyjny, wychowawczy i opiekuńczy.
2. Wszystkie formy zajęć z uczniami, pracy z rodzicami.

3. Zajęcia wszystkich nauczycieli, wychowawców i opiekunów, z tym w pierwszej kolejności:
 - nauczyciele rozpoczynający pracę w szkole,
 - nauczyciele na ścieżce awansu zawodowego,
 - nauczyciele podlegający w danym roku ocenie pracy.
4. Wszystkie klasy i zespoły uczniów.

IV. Obserwacja może być prowadzona :

1. Planowo - zgodnie z harmonogramem opracowanym w ramach nadzoru pedagogicznego,
2. Doraźnie - bez wcześniejszego ustalania terminu.

V. Obserwację zajęć mogą prowadzić:

1. Dyrektor szkoły,
2. Wicedyrektor,
3. Doradca metodyczny - na prośbę nauczyciela, lub na prośbę dyrektora i za zgodą nauczyciela,
4. Wizytator - w procesie ewaluacji zewnętrznej,
5. Opiekun stażu - zgodnie z ustalonym z nauczycielem odbywającym staż planem współpracy.

VI. Etapy przeprowadzania obserwacji zapowiadanej

1. Planowanie obserwacji

Dyrektor na każdy rok szkolny opracowuje i przedstawia radzie pedagogicznej:

- 1) Problematykę, cele i zadania oraz harmonogram obserwacji.
- 2) Harmonogram uwzględnia wszystkie formy zajęć prowadzonych przez nauczycieli tj.:
 - obowiązkowe zajęcia dydaktyczne i godziny do dyspozycji wychowawców,
 - zajęcia pozalekcyjne,
 - zebrania z rodzicami,
 - zajęcia organizowane w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
 - zajęcia w świetlicy szkolnej,

- uroczystości szkolne, imprezy.

2. Przygotowanie obserwacji

- 1) Nauczyciel, który według harmonogramu ma planowaną obserwację, zgłasza się na początku wyznaczonego miesiąca do dyrektora, lub innej osoby obserwującej w celu uzgodnienia terminu obserwacji.
- 2) Nauczyciele, którzy zadeklarowali przeprowadzenie obserwacji diagnozującej, zgłaszają dyrektorowi miesiąc, w którym planują przeprowadzenie zajęć. Dokładny termin obserwacji diagnozującej nauczyciel uzgadnia z dyrektorem według zasad określonych w pkt. 1).
- 3) Nauczyciel najpóźniej 1 dzień przed planowanym terminem obserwacji zobowiązany jest wypełnić kwestionariusz poprzedzający obserwację i oddać go osobie przeprowadzającej obserwację zajęć.

3. Obserwacja

- 1) Bezpośredni udział w zajęciach.
- 2) Dopuszcza się zapraszanie na zajęcia innych nauczycieli, np. opiekuna stażu, nauczyciela tego samego lub pokrewnego przedmiotu, zespołu nauczycieli.

4. Rozmowa poobserwacyjna

- 1) Odbywa się w okresie 3 dni po obserwacji zajęć.
- 2) Na rozmowę nauczyciel przychodzi z kompletem dokumentów, dokumentacją pracy wychowawczej, np. protokołami zebrań nauczycielskiego zespołu klasowego, dokumentacją współpracy z rodzicami, zeszytem obserwacji itd.
- 3) W trakcie rozmowy dokonywana jest wspólna analiza w zakresie:
 - doboru i sformułowania tematu zajęć, stopień odzwierciedlenia realizowanych treści programu kształcenia/wychowania,
 - realizacji treści programu nauczania,
 - efektywności organizacji zajęć,
 - efektywności zastosowanych metod nauczania (indywidualizacja, dostosowanie do możliwości uczniów),
 - zawartości merytorycznej zajęć,

- wykorzystania środków dydaktycznych,
 - aktywizowania uczniów,
 - przestrzegania zasad oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
 - celowości i właściwego obciążania uczniów pracami domowymi,
 - stosunku do uczniów,
 - urządzenia sali zajęć,
 - przestrzegania zasad BHP.
- 4) Po rozmowie obserwujący ustala treść zapisów, jakie znajdują się w arkuszu obserwacji lekcji (zajęć) w punkcie „zalecenia” i ustala dalsze działania zmierzające do korygowania ewentualnych błędów.
- 5) Zalecenia wymienione w arkuszu nauczyciel realizuje w możliwie najkrótszym czasie lub terminie określonym przez obserwującego.

VII. Zasady obserwacji niezapowiedzianej

1. O obserwacji niezapowiedzianej nauczyciel jest informowany bezpośrednio przed obserwacją.
2. Rozmowa podsumowująca przebiega na zasadach przewidzianych dla obserwacji zapowiedzianej.
3. Częstotliwość obserwacji niezapowiedzianych jest uzależniona od decyzji dyrektora szkoły.

VIII. Obszary objęte obserwacją

1. Sprawdzanie stopnia realizacji celów operacyjnych lekcji i osiągalności przewidywanych efektów jednostki lekcyjnej.
2. Organizacja procesu dydaktycznego z uwzględnieniem uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych – uczniowie z trudnościami w nauce oraz uczniowie zdolni.
3. Realizacja i systematyczność podstawy programowej kształcenia ogólnego.
4. Wykorzystanie technologii informacyjnej i edukacji multimedialnej w procesie edukacyjnym.
5. Stopień realizacji celów operacyjnych lekcji i zastosowanie metod aktywizujących.
6. Relacje nauczyciel - uczeń.
7. Uzasadnianie ocen bieżących.
8. Indywidualizacja procesu nauczania.
9. Przestrzeganie przepisów bhp w czasie zajęć.

IX. Dokumentacja obserwacji

1. Dokumentację obserwacji zajęć edukacyjnych stanowią:

- a) Kwestionariusz poprzedzający obserwację – załącznik nr 1,
- b) Arkusz obserwacji lekcji – załącznik nr 2,
- c) Arkusz obserwacji nauczyciela wspomagającego - załącznik nr 3,
- d) Arkusz obserwacji zajęć edukacyjnych w klasach I, IV I VII – wdrażanie nowej podstawy programowej – załącznik nr 4,

2. Dokumentację obserwacji innych zajęć stanowią:

- a) Kwestionariusz poprzedzający obserwację – załącznik nr 1,
- b) Arkusz obserwacji zajęć pozalekcyjnych – załącznik nr 5,
- c) Arkusz obserwacji zajęć - realizacja zajęć z pomocy psychologiczno - pedagogicznej - załącznik nr 6,
- d) Karta obserwacji zebrania z rodzicami – załącznik nr 7,
- e) Arkusz obserwacji uroczystości/imprezy szkolnej – załącznik nr 8.